

Michał Mółka

doktor nauk prawnych, prodziekan ds. kierunku prawo, adiunkt,
Wydział Nauk Społecznych i Informatyki, Wyższa Szkoła Biznesu –
National Louis University z siedzibą w Nowym Sączu
ORCID: 0000-0003-1543-3354

Przemysław Bochenek

magister prawa i administracji, Wydział Nauk Społecznych i Informatyki,
Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University z siedzibą w Nowym Sączu
ORCID: 0009-0006-7884-3392

Fundacja rodzinna – wehikuł inwestycyjny czy akcelerator problemów?

Słowa kluczowe: fundacja rodzinna, przedsiębiorstwo rodzinne, sukcesja pokoleniowa

1. Wprowadzenie

Wejście w życie ustawy o fundacji rodzinnej¹ w dniu 22.05.2023 r. miało doniosłe znaczenie nie tylko dla polskiego systemu prawnego, który wzbogacił się o nową instytucję prawną (znaną powszechnie w europejskich systemach prawnych), lecz miało znaczący wpływ na polską gospodarkę, gdyż zdecydowaną większość fundatorów i beneficjentów fundacji rodzinnych będą stanowiły osoby fizyczne wywodzące się z kręgu polskich przedsiębiorstw rodzinnych, a sam proces powoływania fundacji rodzinnej stanowi element tzw. sukcesji pokoleniowej, dokonywanej w ramach przedsiębiorstw. Instytucja fundacji rodzinnej z powodzeniem funkcjonuje w europejskich systemach prawnych np. Austrii, Belgii, Holandii, Księstwa Lichtenstein, Malty, Monako, Niemiec, Szwajcarii oraz Szwecji². Na szczególną uwagę zasługuje przykład Księstwa Lichtenstein, w którego porządku prawnym funkcjonuje ustawa z 20.01.1926 r. – Prawo Osób i Spółek (Personen und Gesellschaftsrecht), regulująca m.in. zagadnienie fundacji rodzinnej. Powyższy akt prawny

¹ Ustawa z 26.01.2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. poz. 326 ze zm.), dalej: u.f.r.

² Rządowy projekt ustawy o fundacji rodzinnej, IX kadencja, druk sejm. nr 2798, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/17118C9A9F6DE247C125890500329D3E/%24File/2798.pdf>, s. 119 (dostęp: 27.01.2025 r.).

w części poświęconej fundacji rodzinnej wykazuje ponadprzeciętną stabilność, a jedyna nowelizacja ustawy została dokonana w 2008 r.³

Przedsiębiorstwa rodzinne stanowią również ważny element gospodarki światowej, a z danych ekonomicznych wynika, że dynamika rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych jest szybsza niż światowa gospodarka. Dla przykładu można wskazać 2022 r., w którym największe globalne przedsiębiorstwa rodzinne wygenerowały 8,02 bilionów USD przychodów, tj. 10% więcej niż w 2021 r., z tempem wzrostu szybszym niż światowa gospodarka, a 500 globalnych firm rodzinnych stanowiłoby trzecią gospodarkę świata, ustępując jedynie Stanom Zjednoczonym i Chinom⁴.

Celem artykułu jest spojrzenie na instytucję fundacji rodzinnej z perspektywy ponad 2 lat obowiązywania ustawy o fundacji rodzinnej i próba odpowiedzi na istotne pytania, m.in. w jaki sposób przyjęty model regulacji dotyczącej fundacji rodzinnej znalazł zastosowanie w praktyce i czy ustawa spełniła stawiane przed nią oczekiwania. Powyższe ustalenia pozwolą na potwierdzenie, czy fundacja rodzinna stanowi skuteczne narzędzie sukcesji międzypokoleniowej i może być uznana za wehikuł inwestycyjny chroniący skutecznie majątek fundatora i zapewniający możliwość pomnażania zgromadzonego kapitału, czy też w obecnym stanie prawnym jest instytucją, która – z uwagi na otoczenie prawne – mnoży problemy formalne/prawne od etapu jej założenia, przez bieżące funkcjonowanie i po ewentualną likwidację.

Udzielenie odpowiedzi na powyższe zagadnienia pozwoli na wyprowadzenie wniosków *de lege ferenda*. W celu osiągnięcia zamierzonego celu badawczego autorzy pozyskali dane statystyczne dotyczące fundacji rodzinnej z Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim (będącego sądem rejestrowym dla fundacji rodzinnych) oraz poddali analizie dostępne materiały z piśmiennictwa i doktryny, a także informacje zawarte w raportach/analizach poświęconych instytucji fundacji rodzinnej.

2. Fundacja rodzinna – ocena regulacji

Ocena, czy ustawa o fundacji rodzinnej znalazła zastosowanie w praktyce oraz czy spełniła stawiane przed nią wymagania, nie byłaby możliwa bez analizy danych statystycznych pozyskanych z sądu rejestrowego dla fundacji rodzinnych. W dniu 22.05.2023 r., tj. w dniu wejścia w życie przedmiotowego aktu, został złożony pierwszy wniosek o rejestrację fundacji rodzinnej w sądzie rejestrowym, tj. Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim, a pierwszy wpis do rejestru fundacji rodzinnych został dokonany 28.07.2023 r. Pełne dane statystyczne dotyczące fundacji rodzinnych za okres od 22.05.2023 r. do 27.01.2025 r. przedstawia poniższa tabela:

³ *Fundacja rodzinna w Lichtensteinie*, „Relacje. Magazyn Firm Rodzinnych” 2023/53(3), <https://firmy-rodzinne.pl/fundacja-rodzinna-w-liechtensteinie-relacje-artykul/> (dostęp: 17.12.2025 r.).

⁴ *Firmy rodzinne rosną szybciej niż światowa gospodarka*, EY, 20.02.2023 r., https://www.ey.com/pl_pl/newsroom/2023/02/index-firm-rodzinnych-2023 (dostęp: 17.12.2025 r.).

Lp.	Miesiąc	Liczba wniosków o wpis do rejestru fundacji rodzinnej	Liczba wpisów do rejestru fundacji rodzinnej
1	maj 2023 r.	62	0
2	czerwiec 2023 r.	82	0
3	lipiec 2023 r.	82	8
4	sierpień 2023 r.	113	72
5	wrzesień 2023 r.	81	77
6	październik 2023 r.	124	111
7	listopad 2023 r.	152	75
8	grudzień 2023 r.	133	105
9	styczeń 2024 r.	147	59
10	luty 2024 r.	165	109
11	marzec 2024 r.	170	174
12	kwiecień 2024 r.	228	83
13	maj 2024 r.	197	173
14	czerwiec 2024 r.	206	88
15	lipiec 2024 r.	249	170
16	sierpień 2024 r.	203	102
17	wrzesień 2024 r.	194	94
18	październik 2024 r.	162	198
19	listopad 2024 r.	164	142
20	grudzień 2024 r.	219	130
21	styczeń 2025 r. (od 1.01.2025 r. do 27.01.2025 r.)	164	71
Razem:		3297	2041

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych z Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Powyższe wyniki, a w szczególności liczba wpisów do rejestru fundacji rodzinnej, zostały pozytywnie ocenione nie tylko przez prawników, lecz także publicystów ekonomicznych, wśród których pojawiła się nawet teza, że „rzeczywistość przerosła oczekiwania”⁵. Kolejnymi cennymi źródłami, które są istotne dla oceny wpływu fundacji rodzinnej dla procesu sukcesji pokoleniowej, ale również zawierające cenne postulaty natury prawnej, stanowią

⁵ Ł. Zalewski, J. Ojczyk, *Raport o fundacjach rodzinnych w Polsce. Zaskakuje nie tylko ich liczba*, 21.05.2024 r., <https://businessinsider.com.pl/prawo/polski-boom-na-sukcesje-raport-fundacje-rodzinne-zaskakuje/xhyhtf6> (dostęp: 18.12.2025 r.).

raporty przygotowane przez Bank Pekao S.A.⁶, Grant Thornton Frąckowiak Prosta spółka akcyjna⁷ oraz Business Insider Polska we współpracy z Kancelarią Tomczykowski Tomczykowska i Bankiem BNP Paribas⁸, opublikowane po roku obowiązywania ustawy o fundacji rodzinnej, tj. w maju 2024 r.

Z badań prowadzonych przez Bank Pekao S.A. wynika, że w 2023 r. przedsiębiorstwa rodzinne zatrudniające ponad 10 pracowników wygenerowały całkowity przychód na poziomie 3,2 biliona zł, co stanowi 51% przychodów w krajowym sektorze przedsiębiorstw, a udział ww. przedsiębiorstw w podatku dochodowym wynosi 55%, są one zatem niezwykle ważnym segmentem polskiej gospodarki, a nadchodzące procesy sukcesji pokoleniowej powinny stanowić przedmiot zainteresowania zarówno ustawodawcy, jak i organów władzy wykonawczej. Kolejnymi bardzo istotnymi danymi są te, z których wynika, że jedynie 20% właścicieli przedsiębiorstw rodzinnych ocenia, że sukcesja pokoleniowa nie będzie stanowiła dla nich problemu, a 4 na 5 nestorów chciałoby, aby członkowie ich rodzin zarządzali w przyszłości przedsiębiorstwem rodzinnym, lecz 85% potencjalnych sukcesorów nie chce podjąć się tego zadania⁹. Proces sukcesji pokoleniowej, realizowanej m.in. przez założenie fundacji rodzinnej, już dziś jest zatem znaczącym wyzwaniem dla gospodarki, a tendencja ta może być wzrostowa.

W kolejnym z raportów, przygotowanym przez Grant Thornton Frąckowiak Prosta spółka akcyjna, poddano analizie dane z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych dotyczące 135 fundacji rodzinnych, które przyniosły wiele niezwykle ciekawych informacji, mających również znaczenie dla celów zamierzonych przez autorów niniejszego artykułu.

Na podstawie analizy wyników powyższych badań można wysnuć wniosek, że fundacje rodzinne jako instytucja prawna są wykorzystywane już na etapie, w którym standardowo nie myślimy o przekazywaniu odpowiedzialności za prowadzenie przedsiębiorstw kolejnym pokoleniom, lecz zależy nam na zachowaniu work-life balance – coraz popularniejszej koncepcji zakładającej osiągnięcie równowagi pomiędzy życiem zawodowym i prywatnym. Fundacja rodzinna może zatem stanowić instrument wykorzystywany przez fundatorów do przekazania czynności zarządzania majątkiem rodzinnym na rzecz podmiotu profesjonalnego, odrębnego od osoby fundatora, z jednoczesnym przejściem odpowiedzialności za wykonywanie czynności zarządzania oraz zabezpieczeniu interesów majątkowych beneficjentów, którzy mogą oczekiwać na wypłatę świadczeń od fundacji rodzinnej, stanowiących rodzaj „renty rodzinnej” (oczywiście fundator również może być beneficjentem fundacji rodzinnej), co zbliża fundację rodzinną do pozycji wehikułu inwestycyjnego czy też parasola ochronnego nad majątkiem rodziny.

Ostatni z analizowanych przez autorów raportów, tj. przygotowany przez Kancelarię Tomczykowski Tomczykowska i Bank BNP Paribas, jest najbardziej wartościowy pod

⁶ *Od założyciela do następcy. Raport o sukcesji w polskich firmach rodzinnych*, 15.05.2024 r., <https://www.pekao.com.pl/analizy-makroekonomiczne/publikacja.html?id=945a7eed-0bd6-40b2-b393-063c0c4c8ba5> (dostęp: 18.12.2025 r.).

⁷ *Raport. Fundacja rodzinna w liczbach*, Grant Thornton, <https://grantthornton.pl/publikacja/fundacja-rodzinna-w-liczbach-raport/#raport> (dostęp: 18.12.2025 r.).

⁸ Ł. Zalewski, J. Ojczyk, *Raport o fundacjach rodzinnych...*

⁹ *Od założyciela do następcy...*

względem dokonania w nim oceny prawnej wpływu ustawy o fundacji rodzinnej na proces sukcesji pokoleniowej, zawiera także postulaty zmian przepisów prawa, w pełni akceptowane przez autorów. Przedmiotowy raport obejmuje analizę 173 fundacji na podstawie danych pozyskanych z wyszukiwarki kodów LEI oraz Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych. W badanej próbie najwięcej fundacji rodzinnych założono w województwie mazowieckim (42%), 73% fundacji założyły osoby w wieku 35–55 lat, najstarszy fundator (kobieta) miał 83 lata, a najmłodszy – 20 lat¹⁰. Należy zatem podkreślić zbieżność danych prezentowanych w dwóch powyższych raportach, a więc i powyższa konkluzja wywiedziona przez autorów znalazła potwierdzenie w kolejnych danych.

3. Wnioski *de lege ferenda*

Odnosząc się do ustaleń poczynionych przez autorów, wedle których fundacja rodzinna jako instytucja prawna uzyskała znaczną popularność w praktyce, należy podkreślić, że zarówno publicyści, jak i przedstawiciele zawodów prawniczych zgodnie twierdzą, że wpisów fundacji rodzinnej do rejestru to niewątpliwy sukces i pogląd ten należy w pełni podzielić. Warto jednak wskazać, że ustawa o fundacji rodzinnej nie jest aktem doskonałym i zawiera wiele sprzeczności z innymi regulacjami prawnymi, co sprawia, że część przepisów ustawy nie spełnia wymagań stawianych aktom prawnym mającym istotny wpływ na funkcjonowanie gospodarki i uchwalanych w 2023 r., co pozwala na wyprowadzenie kilku wniosków *de lege ferenda*. Autorzy zaznaczają, że wnioski te nie będą obejmowały zagadnień z zakresu prawa podatkowego w części związanej z funkcjonowaniem fundacji rodzinnej.

W ocenie autorów oraz przedstawicieli zawodów prawniczych¹¹ pilnej ingerencji ustawodawcy wymagają regulacje dotyczące: określenia granic swobody kształtowania treści statutu przez beneficjenta; dopuszczenia osoby prawnej do pełnienia funkcji zarządu fundacji rodzinnej; wprowadzenia zasady „jednego okienka” w zakresie uzyskiwania numerów NIP i REGON dla fundacji rodzinnej; zapewnienia jawnego dostępu do rejestru fundacji rodzinnych oraz możliwości złożenia wniosku do rejestru fundacji rodzinnej w formie elektronicznej.

Ustawa o fundacji rodzinnej przyznaje fundatorowi niemalże całkowitą swobodę w zakresie kształtowania postanowień statutu, co jest komentowane jako zaleta fundacji rodzinnej, lecz w praktyce może stanowić jej wadę. Zgodnie z art. 26 ust. 2 pkt 4 u.f.r. statut określa beneficjenta lub sposób jego wyznaczenia i zakres przysługujących mu uprawnień, które początkowo wydaje się w pełni zasadne. Należy jednak zwrócić uwagę na praktykę, z której wynika, że fundatorzy wykorzystują przyznaną im swobodę i zastrzegają w statutach fundacji rodzinnej np.: obowiązek zawarcia małżeńskiej umowy majątkowej przez beneficjenta, zobowiązanie do regularnych spotkań, uczestnictwa w spotkaniach rodzinnych czy też obowiązek usprawiedliwiania nieobecności na ww. spotkaniach z zastrzeżeniem, że

¹⁰ Ł. Zalewski, J. Ojczyk, *Raport o fundacjach rodzinnych...*

¹¹ Tak wynika w odniesieniu do większości wniosków *de lege ferenda* m.in. z treści raportu przygotowanego przez Kancelarię Tomczykowski Tomczykowska i Bank BNP Paribas.

niespełnienie ww. obowiązków może skutkować zmniejszeniem lub pozbawianiem prawa do świadczeń od fundacji rodzinnej przysługujących z tytułu posiadania statutu beneficjenta fundacji rodzinnej¹². Powyższe praktyki każą zadać pytanie: czy jest to postępowanie zgodne z zasadami współżycia społecznego? W związku z powyższym postulujemy rozważenie dokonania nowelizacji art. 5 u.f.r., zgodnie z którą postanowienia statutu nie mogłoby być sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, co podkreślałoby również prywatnoprawny charakter fundacji rodzinnej.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 u.f.r. do pełnienia funkcji członka zarządu może być powołana wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych. Powyższa regulacja powoduje realne niebezpieczeństwo utraty możliwości działania przez fundację rodzinną w sytuacji losowej śmierci członka/członków zarządu fundacji rodzinnej lub przemijającej niemożliwości sprawowania przez nich funkcji¹³, np. na skutek choroby. Należy zwrócić uwagę, że pozycja prawna zarządu fundacji rodzinnej jest kluczowa dla jej funkcjonowania z uwagi na fakt, iż to do zadań zarządu fundacji należy prowadzenie jej spraw, reprezentowanie jej na zewnątrz, realizacja jej celów określonych w statucie czy też podejmowanie czynności związanych z zapewnieniem płynności finansowej i wypłacalności fundacji rodzinnej (art. 54 ust. 1 pkt 1–3 u.f.r.). W związku z powyższym autorzy postulują rozważenie dokonania nowelizacji art. 57 ust. 1 u.f.r. poprzez dodanie, że funkcję zarządu może pełnić również osoba prawna.

Instytucja fundacji rodzinnej z uzupełnienie nieznanych przyczyn została przez ustawodawcę wyłączona z procedury „jednego okienka”, zakładającej otrzymanie wraz z postanowieniem o wpisie do rejestru numerów NIP i REGON. Z niejasnych powodów powyższy mechanizm nie dotyczy fundacji rodzinnej, co powoduje konieczność wystąpienia przez zarząd fundacji rodzinnej, po wpisie do rejestru, o nadanie numerów NIP i REGON np. na podstawie art. 42 ust. 6 ustawy z 29.06.1995 r. o statystyce publicznej¹⁴ – w terminie 14 dni od dnia wpisu do rejestru fundacji rodzinnych. W związku z powyższym całkowicie zasadne byłoby wprowadzenie do ustawy o fundacji rodzinnej mechanizmu wynikającego z art. 19b ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym¹⁵.

Ustawodawca nie przewidział możliwości złożenia wniosku o wpis do rejestru fundacji rodzinnej w formie innej niż papierowa (zwykłej formie pisemnej). Oznacza to, że fundacja rodzinna nie może zostać założona w formie elektronicznej, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jakim jest przykładowo Portal Rejestrów Sądowych w odniesieniu do spółek kapitałowych. To kolejna niekonsekwencja ustawodawcy, która może mieć wpływ na praktyczne wykorzystanie instytucji fundacji rodzinnej, gdyż przy tworzeniu nowej instytucji prawnej w 2023 r. było wręcz obowiązkiem zapewnienie możliwości złożenia wniosku o wpis / zmianę wpisu w rejestrze również w formie elektronicznej. Z uwagi na powyższe autorzy postulują dopuszczenie prawnej możliwości rejestracji fundacji rodzinnej

¹² Ł. Zalewski, J. Ojczyk, *Raport o fundacjach rodzinnych...*

¹³ Ł. Zalewski, J. Ojczyk, *Raport o fundacjach rodzinnych...*

¹⁴ Ustawa z 29.06.1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1799).

¹⁵ Ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2025 r. poz. 869 ze zm.), dalej: u.KRS.

i dokonywania zmian za pośrednictwem systemu teleinformatycznego na wzór art. 19 ust. 2 uKRS.

Nawiązując do powyższej niekonsekwencji ustawodawcy, należy również zwrócić uwagę na praktyczną realizację zasady jawności w odniesieniu do fundacji rodzinnej. Zgodnie z art. 111 u.f.r. rejestr fundacji rodzinnych jest jawny i każdy ma prawo otrzymać poświadczone odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru fundacji rodzinnych. Tymczasem z rozporządzenia wykonawczego¹⁶ do ustawy wynika, że rejestr prowadzi się w systemie informatycznym, a nie teleinformatycznym (§ 3 rozporządzenia), natomiast informacje z rejestru udostępnia się każdemu w siedzibie sądu rejestrowego, pod nadzorem upoważnionego pracownika sądowego (§ 25 rozporządzenia). Tak więc żadna z osób zainteresowanych dostępem do rejestru nie może pozyskać danych z publicznego, ogólnie dostępnego systemu teleinformatycznego, jakim jest przykładowo eKRS, lub przez stronę internetową sądu rejestrowego, lecz aby pozyskać interesującą ją informację, jest zobowiązana do osobistej wizyty w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim w tym celu. Powyższe regulacje mogą powodować również uzasadnioną obawę, że dane dotyczące fundacji rodzinnej nie są w pełni dostępne dla osób zainteresowanych, a to stwarza wokół fundacji rodzinnych zbędny nimb tajemności, który nie występuje w odniesieniu do osób prawnych ujawnianych w Krajowym Rejestrze Sądowym. W związku z powyższym jako wniosek *de lege ferenda* autorzy postulują o pełną informatyzację i dostęp do rejestru fundacji rodzinnych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Powyższe dwa wnioski *de lege ferenda* prowadzą do kolejnego, a mianowicie rozważenia nowelizacji ustawy o fundacji rodzinnej w kierunku ustanowienia dla niej modelu zbliżonego do modelu Krajowego Rejestru Sądowego. Z uwagi na charakter prawny jest rzeczą przesądzoną, że fundacja rodzinna stanowi instytucję zaliczaną do szeroko pojętego prawa gospodarczego, a zatem do rozważenia pozostaje, czy nie korzystniej byłoby powiązać ją z modelem osób prawnych ujawnianych w Krajowym Rejestrze Sądowym (jako kolejnej osoby prawnej), co spowodowałoby połączenie fundacji rodzinnych z systemem teleinformatycznym eKRS i PRS oraz przyznanie właściwości sądu rejestrowego sądom rejonowym zgodnie z art. 2 ust. 1 uKRS. Powyższa zmiana w pełni zrealizowałaby wywiedzione postulaty jawności i informatyzacji fundacji rodzinnej.

4. Podsumowanie

Jest rzeczą bezsporną, że ustawa o fundacji rodzinnej stanowi ważny akt prawny wspomagający proces sukcesji przedsiębiorstw rodzinnych, tak istotny nie tylko dla polskiej przedsiębiorczości, ale też całej gospodarki, jak wykazano na podstawie przedstawionych danych ekonomicznych, oraz że stanowi ona swoisty wehikuł inwestycyjny dla wszystkich osób zaangażowanych w jej powołanie i bieżące funkcjonowanie.

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18.05.2023 r. w sprawie rejestru fundacji rodzinnych (Dz.U. poz. 971 ze zm.).

W dostępnych raportach podkreśla się, że fundacja rodzinna jest ciekawą instytucją prawną dla osób, które dysponują rozproszonym majątkiem, posiadającym niestandardowe aktywa czy też rodzin patchworkowych, które chcą zabezpieczyć przyszłość najbliższych osób¹⁷ i pogląd ten należy w pełni podzielić. Autorzy zwracają jednak uwagę, choćby na podstawie wywiedzionych wniosków *de lege ferenda*, że nie jest to regulacja doskonała i zawiera wiele zbędnych konstrukcji, które nie przystoją osobie prawnej powoływanej na podstawie ustawy uchwalonej w 2023 r. Zwracamy również uwagę, że sektor przedsiębiorstw rodzinnych zwraca szczególną uwagę na aspekty podatkowe związane z założeniem i funkcjonowaniem fundacji rodzinnej. Najlepszym przykładem była sytuacja, w której zapowiedź Ministerstwa Finansów dotycząca wprowadzenia zmian w systemie opodatkowania fundacji rodzinnej w sierpniu 2024 r., które miały zmierzać do uszczelnienia przepisów podatkowych, doprowadziła do wstrzymania się wielu fundatorów z podjęciem decyzji dotyczącej założenia fundacji rodzinnej, a ostatecznie z tej zapowiedzi się wycofało¹⁸.

Podsumowując, należy stwierdzić, że pomimo istnienia pewnych zastrzeżeń, stworzenie aktu prawnego poświęconego fundacjom rodzinnym należy ocenić pozytywnie, z zastrzeżeniem, że ingerencje ustawodawcy, w tym w szczególności o charakterze podatkowym, mogą doprowadzić do marginalizacji tej instytucji prawnej, co z całą pewnością nie byłoby rozwiązaniem pozytywnym nie tylko dla sektora przedsiębiorstw rodzinnych, ale i całej polskiej gospodarki.

Abstract

Family foundation – investment vehicle or problem accelerator?

Dr Michał Mółka – Vice-Dean for the Law Programme, Assistant Professor,
Faculty of Social Sciences and Informatics, WSB–National Louis University in Nowy Sącz
ORCID: 0000-0003-1543-3354

Mgr Przemysław Bochenek – Assistant Professor, Faculty of Social Sciences and Informatics,
WSB–National Louis University in Nowy Sącz
ORCID: 0009-0006-7884-3392

On May 22, 2023, the so-called long-awaited by the community entered into force. family enterprises, the Act of January 26, 2023 on family foundations, which was to be a specific remedy for the problem of generational succession, which will be one of the key challenges for this sector and the entire Polish economy. Already in the draft phase, the act was subject to extensive public consultations and many, but not all, demands were approved by the legislator.

¹⁷ Ł. Zalewski, J. Ojczyk, *Raport o fundacjach rodzinnych...*

¹⁸ P. Aleksiejuk, *Fundacja rodzinna jednak bez zmian w opodatkowaniu*, 13.12.2024 r., <https://www.prawo.pl/podatki/czy-zmieni-sie-opodatkowanie-fundacji-rodzinnej-p-aleksiejuk,530490.html> (dostęp: 13.12.2025 r.).

The prospect of almost 2 years of the Act being in force gives us the opportunity to answer many important questions, such as how the adopted model of regulation regarding family foundations was applied in practice and whether the act met the expectations set for it. Providing the above answers will allow you to draw conclusions de lege ferenda.

Keywords: family foundation, family business, generational succession

Bibliografia / References

- Aleksiejuk P., *Fundacja rodzinna jednak bez zmian w opodatkowaniu*, 13.12.2024 r., <https://www.prawo.pl/podatki/czy-zmieni-sie-opodatkowanie-fundacji-rodzinnej-p-aleksiejuk,530490.html>
- Firmy rodzinne rosną szybciej niż światowa gospodarka*, EY, 20.02.2023 r., https://www.ey.com/pl_pl/newsroom/2023/02/indeks-firm-rodzinnych-2023
- Fundacja rodzinna w Lichtensteinie*, „Relacje. Magazyn Firm Rodzinnych” 2023/53(3), <https://firmyrodzinne.pl/fundacja-rodzinna-w-liechtensteinie-relacje-artykul/>
- Od założyciela do następcy. Raport o sukcesji w polskich firmach rodzinnych*, 15.05.2024 r., <https://www.pekao.com.pl/analizy-makroekonomiczne/publikacja.html?id=945a7eed-0bd6-40b2-b393-063c0c4c8ba5>
- Raport. Fundacja rodzinna w liczbach*, GrantThornton, <https://grantthornton.pl/publikacja/fundacja-rodzinna-w-liczbach-raport/#raport>
- Zalewski Ł., Ojczyk J., *Raport o fundacjach rodzinnych w Polsce. Zaskakuje nie tylko ich liczba*, 21.05.2024 r., <https://businessinsider.com.pl/prawo/polski-boom-na-sukcesje-raport-fundacje-rodzinne-zaskakuje/xhyhtf6>